

Briuselis, 2013 09 09
COM(2013) 620 final

2013/0307 (COD) C7-0264/13

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo

{SWD(2013) 321 final}

{SWD(2013) 322 final}

{SWD(2013) 323 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Invazinės svetimos rūšys (ISR) – tai rūšys, kurios dėl žmogaus veiklos įveikia ekologines kliūtis ir patenka už savo natūralaus paplitimo ribų, išgyvena, dauginasi ir plinta darydamos neigiamą poveikį naujos paplitimo vietovės ekologijai ir padarydamos daug ekonominės ir socialinės žalos. Apskaičiuota, kad iš daugiau kaip 12 000 Europos aplinkoje randamų svetimų rūšių 10–15 % dauginasi ir plinta kenkdamos aplinkai, darydamos ekonominę ir socialinę žalą.

ISR poveikis biologinei įvairovei yra reikšmingas. ISR – viena svarbiausių biologinės įvairovės ir rūšių nykimo priežasčių ir jos reikšmė nuolat didėja. Kalbant apie socialinį ir ekonominį poveikį, ISR gali platinti ligas arba tiesiogiai sukelti sveikatos problemų (pvz., astmą, dermatitą ir alergijas). ISR gali pakenkti infrastruktūrai ir rekreacinėms vietoms, trikdyti miškininkystės veiklą, padaryti žalos žemės ūkiui. Tai tik keli pavyzdžiai iš daugybės. Apskaičiuota, kad ISR Sąjungai kasmet atsieina mažiausiai 12 mlrd. EUR, ir žalos sąnaudos toliau didėja.

2020 m. Biologinės įvairovės strategijoje Sąjunga įsipareigojo, laikydamasi tarptautinių įsipareigojimų, kuriuos 2010 m. Nagojoje (Japonija) priėmė Biologinės įvairovės konvencijos šalys, iki 2020 m. sustabdyti biologinės įvairovės nykimą. Tiesą sakant, ISR kelia rūpesčių ne tik Europai – jų aptinkama visame pasaulyje. Kitaip nei kai kurie jos prekybos partneriai, Europos Sąjunga šiuo metu neturi visapusiškos sistemos ISR keliamai grėsmei mažinti.

Reguliavimo sistema

ES reguliavimo sistemos, skirtos ISR klausimui visapusiškai spręsti, šiuo metu nėra. ES teisės aktai taikomi tik kelioms ISR. Ligų sukėlėjams ir gyvūnų bei augalų kenksmingiesiems organizmams taikomos atitinkamai gyvūnų sveikatos sistema (įvairūs reglamentai ir direktyvos) ir augalų sveikatos sistema (2000/29/EB). Laukinės gyvūnijos reglamentu (338/97) ribojamas nykstančių rūšių, tarp kurių yra septynios ISR, importas. Reglamentu dėl svetimų ir nevietinių rūšių panaudojimo akvakultūroje (708/2007) sprendžiamas svetimų rūšių išleidimo akvakultūros reikmėms klausimas. Reglamentais dėl augalų apsaugos produktų (1107/2009) ir dėl biocidinių produktų (528/2012) sprendžiami apgalvoto mikroorganizmų kaip augalų apsaugos produktų ir biocidinių produktų perkėlimo į aplinką klausimai. Galiausiai Paukščių direktyvoje (2009/147/EB) ir Buveinių direktyvoje (92/43/EEB), Vandens pagrindų direktyvoje (2000/60/EB) ir Jūrų strategijos pagrindų direktyvoje (2008/56/EB) reikalaujama atkurti ekologines sąlygas ir atkreipiamas dėmesys į būtinybę atsižvelgti į ISR. Vis dėlto dabartiniais Sąjungos veiksmais daugelis ISR nereglamentuojamos.

Siekdamos spręsti ISR klausimą, valstybės narės imasi įvairių priemonių, bet tokie veiksmai tėra daugiausia reaguojamieji, jais siekiama kuo labiau sumažinti jau padarytą žalą, tačiau neskiriama pakankamai dėmesio prevencijai ar tam, kad būtų nustatytos ir pažabotos naujos grėsmės. Pastangos yra nenuoseklios ir dažnai prastai koordinuotos, be to, apima anaipol ne visas rūšis. ISR nepaiso sienų ir gali lengvai plisti iš vienos valstybės narės į kitą. Todėl Sąjungai nuo tam tikrų ISR keliamos grėsmės apsaugoti nacionalinio lygmens veiksmų nepakaks. Be to, dėl tokio nenuoseklaus požiūrio vienos valstybės narės pastangos gali sužlugdyti kaimyninių valstybių narių neveiklumas. Maža to, valstybėse narėse taikomi skirtingi ISR komercializavimo apribojimai yra iš esmės neveiksmingi, nes rūšys gali būti lengvai pervežamos ar platinamos per sienas visoje Sąjungoje. Be to, tokie skirtingi draudimai trukdo prekėms laisvai judėti vidaus rinkoje ir neleidžia užtikrinti vienodų sąlygų sektoriams, kuriuose svetimos rūšys naudojamos arba kurie jomis prekiauja.

Problemos analizė

ISR į Sąjungą patenka dvejopai: 1) kai kurios svetimos rūšys yra pageidaujamos ir įvežamos į Sąjungą apgalvotai (pvz., dėl komercinių interesų, puošybos tikslais, kaip gyvūnai augintiniai, biologinės kontrolės reikmėms); 2) kai kurios svetimos rūšys įvežamos neapgalvotai kaip prekių teršalai (kai prekiaujama kitomis prekėmis), kaip pakeleiviai transporto priemonėse arba yra nepastebimai pervežamos keliautojų. Kai kurios ISR gali keliauti ir transporto infrastruktūra (pvz., Dunojaus–Maino kanalu).

ISR daro poveikį **verslui, piliečiams, valdžios institucijoms ir aplinkai**. Kalbant apie **mažąsias ir labai mažas įmones**, ISR dažnai daro poveikį pirminiams žemės ūkio, gyvulininkystės, žuvininkystės, akvakultūros ir miškininkystės gamintojams, ir jie ilgainiui patiria didelę ekonominę žalą. Dažnai taip pat paveikiamos su turizmu ir rekreacine veikla susijusios verslo rūšys, priklausančios nuo autentiško kraštovaizdžio, švirių vandens telkinių ir sveikų ekosistemų. Tačiau kitų rūšių mažosios ir labai mažos įmonės, pvz., prekiautojai gyvūnais augintiniais ir įvairių rūšių sodininkystės kultūromis, iš ISR gauna naudos, nes pagrindinė jų veikla – prekyba svetimomis rūšimis. ISR taip pat veikia **visuomenę kaip visumą** – dėl ISR nyksta biologinė įvairovė, menkinamas ekosistemų pajėgumas užtikrinti ekosistemų funkcijas. Be to, ISR gali pernešti ligas, sugadinti nuosavybę ir pakenkti kultūros paveldui.

Visos valstybės narės susiduria su ISR keliamomis problemomis. Vienos ISR veikia daugumą valstybių narių, o kitos kelia sunkumų tik tam tikruose regionuose arba tik tam tikromis ekologinėmis ar klimato sąlygomis. Vis dėlto ISR yra visų valstybių narių teritorijoje. ISR daromas poveikis svarbus visai Sąjungai, ir visos valstybės narės ISR bus paveiktos vienodai, tik skirtingu laiku ir skirtingų rūšių. Todėl koordinuoti veiksmus sprendžiant ISR klausimą būtų naudinga visoms valstybėms narėms, ir visos jos turėtų pasistengti.

Jei nebus imamasi veiksmų šiai problemai spręsti, padėtis blogės, nes įsiveisia naujos ISR, o tos, kurios jau yra įsiveisusios, plinta toliau. Dėl to didės žalos ir valdymo sąnaudos.

Pasiūlymo tikslai

Šiuo pasiūlymu siekiama spręsti pirmiau nurodytus klausimus, ir tuo tikslu tikimasi nustatyti sistemą, pagal kurią būtų imamasi neigiamo ISR poveikio biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms prevencijos, mažinimo ir švelninimo veiksmų. Be to, juo bus siekiama mažinti socialinę ir ekonominę žalą. To bus siekiama koordinuotus veiksmus užtikrinančiomis priemonėmis, daugiausia išteklių skiriant prioritetinėms rūšims ir prevencijos priemonių įvairovės didinimui, vadovaujantis Biologinės įvairovės konvencija ir taikant Sąjungos augalų ir gyvūnų sveikatos sistemas. Praktiniu požiūriu šiuo pasiūlymu tikimasi minėtus tikslus pasiekti taikant priemones, skirtas apgalvotai ISR introdukcijai į Sąjungą ir apgalvotam ISR paleidimui į aplinką, neapgalvotai ISR introdukcijai ir paleidimui, būtinybei parengti ankstyvo išpėjimo ir skubaus reagavimo sistemą ir būtinybei valdyti ISR plitimą visoje Sąjungoje.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Konsultacijos

2008 m. Europos Komisija paskelbė komunikatą „ES invazinių rūšių strategijos kūrimas (2008 m.)“, kuriame paaiškino, kodėl reikia spręsti ISR klausimą. 2010 m. komunikate „Biologinė įvairovė – mūsų gyvybės draudimas ir gamtinis turtas. ES biologinės įvairovės strategija iki 2020 m.“ siūloma imtis kovos su ISR veiksmų. Prieš parengiant abu šiuos komunikatus ir juos paskelbus vyko išsamios konsultacijos.

2008–2012 m. keliais etapais aktyviai konsultuotasi su suinteresuotosiomis šalimis; konsultacijose dalyvavo labai įvairios suinteresuotosios šalys – nuo gamtos apsaugos organizacijų iki privačiojo sektoriaus veiklos vykdytojų, įskaitant organizacijas, atstovaujančias mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), kurių veiklai svetimoms rūšys labai svarbios. 2008 m., o antrą kart – ir 2012 m. viešos konsultacijos vyko internetu. 2008 m. sušaukta iš Komisijos padalinių, valstybių narių, suinteresuotųjų šalių ir mokslininkų sudaryta darbo grupė; ji parengė konsultacijoms skirtą dokumentą¹, į kurį įtraukė naujausią informaciją ir apibendrino nuomones svarbiausiais klausimais. 2010–2011 m. ši darbo grupė buvo vėl sušaukta ir pertvarkyta į tris darbo grupes, kurios suformulavo galimas politikos galimybes, susijusias su atitinkamai prevencijos, ankstyvo įspėjimo ir skubaus reagavimo ir išiveisusių rūšių valdymo klausimais. Galiausiai 2010 m. rugsėjo mėn. surengtas konsultacinis posėdis su suinteresuotosiomis šalimis.

Komisijos darbą ISR srityje dar papildė keletas išorės studijų ir mokslinių tyrimų². Be to, visa poveikio vertinime išdėstyta analizė pagrįsta mokslškai patikimais duomenimis, daugiausia paimtais iš tarpusavio vertinimo mokslinių straipsnių. Informaciją apie žalos sąnaudas, rūšių plitimą ir taikomų priemonių sąnaudas taip pat pateikė arba patikrino valstybės narės. Ypač daug pastangų dėta siekiant tiesiogiai susisiekti su suinteresuotosiomis šalimis, kurios dalyvauja tokioje veikloje, įskaitant tuos sektorius, kurie galėtų būti neigiamai paveikti pritaikius ISR problemos sprendimo priemones. Galiausiai atliekant analizę buvo labai naudingas geriausių ES ir viso pasaulio ISR srities ekspertų indėlis.

Poveikio vertinimas

Pateikta įvairių skirtingo užmojo galimybių spręsti ISR klausimą, visų pirma vertinti visus nustatytus problemos aspektus.

Remiantis per konsultacijas gauta grįžtamąja informacija, kiekvieno iš veiklos tikslų, pabrėžtų nagrinėjant problemą, atžvilgiu buvo nustatyta įvairių užmojo ir intervencijos lygių, o tai lėmė dar didesnę galimybių, kurias būtų galima įtraukti į rengiamą teisės aktą, įvairovę. Vykdamas pirminę peržiūrą atsisakyta tų galimybių, kurios būtų nepagrįstos arba tiesiog ne tokios veiksmingos kaip kitos. Su kiekviena nustatyta galimybe siejamas veiklos tikslas nurodytas sistemaiškai, pasiūlant praktinį ISR klausimo sprendimo būdą.

Be pirminės galimybės (0 galimybė), kurią pasirinkus būtų išlaikyta esama padėtis, nustatytos šios galimybės:

1 galimybė. Bendradarbiavimo skatinimas ir savanoriškų veiksmų rėmimas. Pasirinkus šią galimybę, būtų rengiamos gairės, sektoriams skirti elgesio kodeksai ir kitos informuotumo didinimo ir šviečiamosios kampanijos. Be to, būtų siekiama valstybės nares paskatinti bendradarbiauti kuriant ankstyvo įspėjimo ir skubaus reagavimo sistemą. Komisija galėtų remti esamas šios srities iniciatyvas vykdydama ryšių kampanijas.

2.1 galimybė. Pagrindinis teisės aktas. Pasirinkus šią galimybę, būtų nustatyta įvairių teisinių įpareigojimų, kuriais būtų draudžiama importuoti, laikyti, parduoti, pirkti ir mainyti tam tikras į Sąjungos svarbos ISR sąrašą įtrauktas ISR. Kiti įpareigojimai būtų susiję su Sąjungos svarbos ISR išleidimu į aplinką, skubiu reagavimu į naujas besiveisiančias Sąjungos svarbos ISR ir labai paplitusių Sąjungos svarbos ISR valdymu.

¹ http://www.acceptance.ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/ias_discussion_paper.pdf.

² Visos studijos paskelbtos adresu http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

2.2 galimybė. Pagrindinis teisės aktas + leidimai paleisti Sąjungos svarbos ISR. Pasirinkus šią galimybę, sprendžiant dėl paleidimo į aplinką nebūtų apsiribojama Sąjungos svarbos ISR sąrašu – būtų reikalaujama leidimų, susijusių su valstybių narių svarbos ISR.

2.3 galimybė. Pagrindinis teisės aktas + griežtas bendras draudimas paleisti svetimais rūšis, nebent būtų įrodyta, kad jos saugios. Pasirinkus šią galimybę, sprendžiant dėl paleidimo į aplinką nebūtų apsiribojama Sąjungos svarbos ISR sąrašu – būtų draudžiama paleisti bet kokią svetimą rūšį, nebent ji būtų įtraukta į Sąjungos svetimų rūšių, kurias leidžiama paleisti, sąrašą.

2.4 galimybė. Pagrindinis teisės aktas + naujai besiveisiančių Sąjungos svarbos ISR skubaus likvidavimo prievolė. Pasirinkus šią galimybę, jei tektų skubiai reaguoti, valstybės narės neturėtų pasirinkimo, bet privalėtų vykdyti prievolę nedelsiant likviduoti visas naujai besiveisiančias Sąjungos svarbos ISR ir dalytis informacija. Komisijai leidus būtų galima taikyti išimtis.

Pasirinkta 2.4 galimybė, kuria grindžiamas šis pasiūlymas.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 1 dalis, kuria įgyvendinami ES tikslai išsaugoti, apsaugoti ir pagerinti aplinkos kokybę, saugoti žmonių sveikatą, užtikrinti protingą ir racionalų gamtos išteklių naudojimą ir remti regionų ar pasaulio aplinkos apsaugos problemų sprendimo priemones.

Subsidiarumas

Reikia imtis Sąjungos lygmens veiksmų, nes ISR problemos nuolat didėja ir nepaiso valstybių sienų. Kadangi trūksta Sąjungos lygmens veiksmų, valstybės narės taiko nacionalinio lygmens problemų sprendimo priemones. Jos investuoja išteklius ir pastangas, kad likviduotų žalingas ISR, bet šias pastangas gali sužlugdyti kaimyninių valstybių narių, kuriose konkreči rūšis taip pat yra, neveiklumas. Lygiai taip pat nėra koordinuotų Sąjungos lygmens veiksmų, kuriais būtų užtikrinama, kad, ISR pirmąkart patekus į Sąjungą, valstybės narės imtųsi skubių priemonių ir taip padėtų kitoms, dar nepaveiktoms, valstybėms narėms. Be to, reikia turėti omenyje vidaus rinkos ir laisvo prekių judėjimo apsaugą. Koordinuotas požiūris užtikrins teisinį aiškumą ir vienodas sąlygas tiems sektoriams, kuriuose svetimais rūšys naudojamos arba jomis prekiaujama, o kartu bus išvengta vidaus rinkos susiskaidymo dėl valstybėse narėse taikomų skirtingų ISR komercializavimo apribojimų.

Dabartinės pastangos anaip tol nėra nuoseklios ir suderintos, todėl yra daug politinių spragų, trukdančių veiksmingai dirbti ir spręsti ISR problemą. Reikės derinti Sąjungos, nacionalines, regionų ir vietos priemones, atsižvelgiant į subsidiarumo principą. Veikiant darniai Sąjungos lygmens priemonės bus veiksmingesnės.

Pagrindiniai principai

Šiame pasiūlyme pateikiamos priemonės, pagrįstos šiais pagrindiniais principais:

Prioritetų nustatymas. ES yra daugiau kaip 12 000 svetimų rūšių, iš jų 10–15 % daro žalą (t. y. yra 1 200–1 800 invazinių svetimų rūšių), ir atsiranda vis naujų. Kadangi rūšių tiek daug, reikia nustatyti prioritetus ir užtikrinti proporcingumą – tai padės pasiremti esamomis pastangomis ir padidinti dabartinių veiksmų veiksmingumą ir našumą.

Perėjimas prie prevencijos. Tarptautiniu mastu pripažinta, kad prevencija – veiksmingiausias būdas išvengti ISR problemos. Prevencijai skirtos priemonės turi būti taikomos kartu su veiksminga ankstyvo įspėjimo sistema, kad būtų galima imtis skubių veiksmų dėl rūšių, kurioms prevencijos priemonės neužkirto kelio.

Rėmimasis esamomis sistemomis. Sąjungoje vertingas darbas jau dirbamas tiek nacionaliniu, tiek Sąjungos lygmeniu. Šiuo pasiūlymu siekiama, kad esama sistema taptų kuo našesnė ir būtų remiamasi tuo, kas jau padaryta.

Laipsniškumas. Valstybėms narėms reikia teisinio tikrumo ir garantijos dėl veiksmų, kurių, kaip bus tikimasi, jos imsis, apimties ir sąnaudų. Todėl šiame pasiūlyme numatyta remiantis labai griežtais įtraukimo į sąrašą kriterijais invazines svetimas rūšis suskirstyti pagal prioritetus ir nustatyti, kad iš pradžių prioritetinėms rūšims būtų priskirta tik 3 % didžiausią problemą keliančių ISR iš maždaug 1 500 Europos invazinių svetimų rūšių. Be to, pagal peržiūros nuostatą bus galima laipsniškai plėtoti sistemą ir remtis įgyta patirtimi. Papildyti ES svarbos rūšių sąrašą bus galima tik atlikus minėtą peržiūrą.

Pasiūlymo struktūra

I skyrius. Bendrosios nuostatos. Šiame skirsnyje apibūdinamas pasiūlymo dalykas, taikymo sritis ir pagrindinis įpareigojimas. Dar jame numatomos prioritetų suteikimo Sąjungos svarbos ISR priemonės, kad prioritetai Sąjungos ištekliams galėtų būti suteikiami atsižvelgiant į riziką ir mokslinius įrodymus.

II skyrius. Prevencija. Šiame skirsnyje išdėstytos priemonės, būtinos siekiant užkirsti kelią ISR introdukcijai į Sąjungą ir introdukcijai arba paleidimui į aplinką.

III skyrius. Ankstyvas aptikimas ir skubus likvidavimas. Šiame skirsnyje išdėstytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad Sąjungos svarbos ISR galėtų būti anksti aptinkamos aplinkoje ir Sąjungos pasienyje, ir apibūdinamos priemonės, kurių reikia imtis aptikus šias ISR.

IV skyrius. Labai paplitusių ISR valdymas. Šiame skirsnyje išdėstyti įpareigojimai, būtini Sąjungos svarbos ISR, kurios Sąjungoje jau yra, arba naujų ISR, kurioms prevencijos ir ankstyvo aptikimo priemonės neužkirto kelio ir joms pavyko labai paplisti, klausimui spręsti.

V skyrius. Baigiamosios nuostatos. Šiame skirsnyje išdėstyti įpareigojimai teikti ataskaitas ir teisinės priemonės, būtinos siūlomų priemonių įgyvendinimui, vykdymui ir peržiūrai užtikrinti.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Numatomas tik nedidelis finansinis poveikis, susijęs su 22 straipsnyje nurodyto komiteto finansavimu pagal 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos 5 biudžeto eilutę. Žr. pridedamą finansinę pažymą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁴,
laikydamiESI įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) dėl svetimų gyvūnų, augalų, grybų ar mikroorganizmų rūšių atsiradimo naujose vietovėse ne visada verta sunerinti. Tačiau smarkiai išplitusios svetimos rūšys gali tapti invazinės ir daryti didelį neigiamą poveikį biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, taip pat kitokią ekonominę ir socialinę poveikį – dėl tokio poveikio reikėtų imtis prevencijos priemonių. Apskaičiuota, kad Sąjungos ir kitų Europos šalių aplinkoje apytikriai 12 000 rūšių yra svetimos, o maždaug 10–15 % iš jų – invazinės;
- (2) invazinės svetimos rūšys – viena pagrindinių grėsmių biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, ypač geografiškai ir evoliuciškai izoliuotose ekosistemose, pavyzdžiui, mažose salelėse, o dėl pasaulinės prekybos, transporto, turizmo ir klimato kaitos tokių rūšių keliamas pavojus gali dar labiau padidėti;
- (3) biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms invazinių svetimų rūšių keliamą grėsmę gali būti įvairi, pavyzdžiui, jos gali daryti didelę įtaką vietinių rūšių ir ekosistemų struktūrai ir funkcionuoti darydamos buveinių pakitimus, taip pat jos gali būti plėšrios, konkurencingos, platinti ligas, išstumti vietines rūšis didelėse teritorijose ir dėl hibridizacijos nulemti jų genetinius pakitimus. Be to, invazinės svetimos rūšys gali daryti didelį neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir ekonomikai. Biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, žmonių sveikatai ir ekonomikai grėsmę kelia tik gyvi egzemplioriai arba galinčios daugintis jų dalys;

³ OL nuoroda.

⁴ OL nuoroda.

- (4) Sąjunga, būdama Tarybos sprendimu 93/626/EEB⁵ patvirtintos Biologinės įvairovės konvencijos šalis, privalo laikytis jos 8 straipsnio h punkto, pagal kurį šalys, kiek įmanoma ir tinkama, „neleidžia introdukuoti svetimų rūšių, kurios kelia grėsmę ekosistemoms, buveinėms ir rūšims, kontroliuoja ir sunaikina tokias rūšis“;
- (5) Sąjunga, būdama Tarybos sprendimu 82/72/EEB⁶ patvirtintos Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (Berno konvencijos) šalis, įsipareigojo imtis visų tinkamų priemonių, kad užtikrintų laukinių augalų ir gyvūnų rūšių buveinių apsaugą;
- (6) siekiant paremti 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos⁷, 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos⁸, 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/56/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyvos)⁹, ir 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus¹⁰, tikslų įgyvendinimą, pagrindinis šio reglamento tikslas turėtų būti užtikrinti invazinių svetimų rūšių neigiamo poveikio biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms prevenciją, jį kuo labiau sumažinti ir sušvelninti, taip pat mažinti tokių rūšių ekonominį ir socialinį poveikį;
- (7) kai kurios rūšys natūraliai migruoja dėl aplinkos pokyčių. Todėl naujoje aplinkoje jos neturėtų būti laikomos svetimomis ir joms netaikomos naujosios taisyklės dėl invazinių svetimų rūšių;
- (8) Sąjungos lygmeniu į naujo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl gyvūnų sveikatos¹¹ pasiūlymą įtrauktos nuostatos dėl gyvūnų ligų, naujajame Europos Parlamento ir Tarybos reglamente dėl apsaugos nuo augalų kenksmingųjų organizmų priemonių¹² numatytos taisyklės dėl augalų kenksmingųjų organizmų priemonių, o 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinančioje Tarybos direktyvą 90/220/EEB¹³ nustatyta genetiškai modifikuotiems organizmams taikytina tvarka. Todėl naujosios taisyklės dėl invazinių svetimų rūšių turėtų derėti su minėtais Sąjungos teisės aktais ir nesidubliuoti su jais; be to, jos netaikomos organizmams, kuriems taikomi tie teisės aktai;

⁵ OL L 309, 1993 12 13, p. 1.
⁶ OL L 38, 1982 2 10, p. 1.
⁷ OL L 20, 2010 1 26, p. 7.
⁸ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.
⁹ OL L 164, 2008 6 25, p. 19.
¹⁰ OL L 327, 2000 12 22, p. 1.
¹¹ COM(2013) 260 *final*.
¹² COM(2013) 267 *final*.
¹³ OL L 106, 2001 4 17, p. 1.

- (9) 2007 m. birželio 11 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 708/2007 dėl svetimų ir nevietinių rūšių panaudojimo akvakultūroje¹⁴, 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo¹⁵ ir 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinančiame Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB¹⁶ numatytos taisyklės, susijusios su leidimu naudoti tam tikras svetimias rūšis konkrečiais tikslais. Įsigaliojant naujosios taisyklės, pagal minėtą tvarką naudoti tam tikras rūšis jau yra leidžiama, nes jos nekelia nepriimtino pavojaus aplinkai, žmonių sveikatai ir ekonomikai. Siekiant užtikrinti nuoseklią teisinį pagrindą, naujosios taisyklės toms rūšims neturėtų būti taikomos;
- (10) invazinių svetimų rūšių yra daug, todėl svarbu užtikrinti, kad prioritetą būtų teikiamas toms rūšims, kurios laikomos Sąjungos svarbos invazinėmis svetimomis rūšimis. Todėl reikėtų parengti tokių Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą. Sąjungos svarbos invazinėmis svetimomis rūšimis laikytinos tos rūšys, kurių daroma žala paveiktosiose valstybėse narėse yra tokia didelė, kad galima pateisinti visos Sąjungos masto priemones, įskaitant tose valstybėse narėse, kurios dar nėra paveiktos ar net, tikėtina, nebus paveiktos. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių kiekis išliktų proporcingas, sąrašas turėtų būti sudaromas neskubant, rūšis įtraukiant laipsniškai, iš pradžių Sąjungos svarbos invazinėms svetimoms rūšims priskiriant tik 3 % iš maždaug 1 500 Europos invazinių svetimų rūšių, o daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama toms rūšims, kurios daro arba, tikėtina, padarys didelę ekonominę žalą, įskaitant ir tokią, kuri sietina su biologinės įvairovės nykimu;
- (11) kriterijai, pagal kuriuos invazinės svetimos rūšys turi būti įtraukiamos į sąrašą kaip Sąjungos svarbos rūšys, yra pagrindinė naujųjų taisyklių taikymo priemonė. Komisija dės visas pastangas, kad tais kriterijais pagrįsto sąrašo pasiūlymą Komitetui pateiktų per vienerius metus nuo šio teisės akto įsigaliojimo. Į kriterijus turėtų būti įtrauktas rizikos vertinimas pagal taikomas nuostatas dėl rūšims nustatytų prekybos apribojimų pagal Pasaulio prekybos organizacijos susitarimus;
- (12) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Pasaulio prekybos organizacijos taisyklių ir kad naujosios taisyklės būtų taikomos nuosekliai, turėtų būti nustatyti bendri kriterijai rizikos vertinimui atlikti. Nustatant šiuos kriterijus, kai reikia, turėtų būti naudojami atitinkami galiojantys nacionaliniai ir tarptautiniai standartai, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į įvairius rūšių ypatumų aspektus, patekimo į Sąjungą riziką ir būdus, neigiamą rūšių ekonominį ir socialinį poveikį, taip pat poveikį biologinei įvairovei, galimą panaudojimo naudą ir poveikio švelninimo sąnaudas, palyginti su daromu neigiamu poveikiu, taip pat kiekybinę žalą aplinkai ir ekonominės ir socialinės žalos sąnaudų Europos lygmeniu prognozę, kuri rodytų šių rūšių reikšmę Sąjungai ir atitinkamai leistų pateisinti tolesnius veiksmus.

¹⁴ OL L 168, 2007 6 28, p. 1.

¹⁵ OL L 167, 2012 6 27, p. 1.

¹⁶ OL L 309, 2009 11 24, p. 1.

Siekiant pamažu plėtoti šią sistemą ir remtis įgyta patirtimi, bendros pastangos turėtų būti vertinamos po penkerių metų;

- (13) kai kurie invaziniai svetimi gyvūnai įtraukti į 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą¹⁷ B priedą ir juos importuoti į Sąjungą draudžiama, nes jų invazinė prigimtis yra pripažinta ir jų introdukcija į Sąjungą daro neigiamą poveikį vietinėms rūšims. Šios rūšys – tai *Callosciurus erythraeus*, *Sciurus carolinensis*, *Oxyura jamaicensis*, *Lithobates (Rana) catesbeianus*, *Sciurus niger*, *Chrysemys picta*, *Trachemys scripta elegans*. Siekiant užtikrinti nuoseklų teisinį pagrindą ir Sąjungos lygmeniu taikyti vienodas taisykles dėl invazinių svetimų rūšių, sudarant Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą minėtiems invaziniams svetimiams gyvūnams turėtų būti teikiamas prioritetas;
- (14) prevencija paprastai laikoma aplinkai palankesne ir rentablesne priemone negu padarinių likvidavimo veiksmai, todėl jai turėtų būti teikiamas prioritetas; be to, kadangi naujos rūšys gali būti nuolat introdukuojamos į Sąjungą, o esamos svetimoms rūšys plinta ir plečia savo paplitimo arealą, būtina užtikrinti, kad Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašas būtų nuolat persvarstomas ir atnaujinamas;
- (15) kai kurios invazinėmis Sąjungoje laikomos rūšys atokiausiuose Sąjungos regionuose gali būti vietinės ir atvirkščiai. Komisijos komunikate „Atokiausi regionai – Europos turtas“¹⁸ pripažinta, kad išpūdinga atokiausių regionų biologinė įvairovė skatina plėtoti ir įgyvendinti priemones, kuriomis būtų siekiama apsaugoti ir valdyti invazines svetimias rūšis tuose regionuose, kaip nustatyta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo, atsižvelgiant į 2010 m. spalio 29 d. Europos Tarybos sprendimą 2010/718/ES, kuriuo iš dalies keičiamas Sen Bartelmi salos statusas Europos Sąjungos atžvilgiu¹⁹, ir 2012 m. liepos 11 d. Europos Tarybos sprendimą 2012/419/ES, kuriuo iš dalies keičiamas Majoto statusas Europos Sąjungos atžvilgiu²⁰. Todėl Sąjungos atokiausiems regionams turėtų būti taikomos visos naujųjų taisyklių nuostatos, išskyrus nuostatas, susijusias su Sąjungos svarbos invazinėmis svetimomis rūšimis, kurios tuose regionuose yra vietinės. Be to, siekiant numatyti reikiamą biologinės įvairovės apsaugą tokiuose regionuose, reikia, kad atitinkamos valstybės narės parengtų specialius savo atokiausiems regionams, kuriems naujosios taisyklės taip pat turėtų būti taikomos, skirtus invazinių svetimų rūšių sąrašus, – jais būtų papildytas Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašas;
- (16) su invazinėmis svetimomis rūšimis siejami pavojai ir nerimas yra tarptautinės reikšmės klausimas, darantis poveikį visai Sąjungai. Todėl labai svarbu Sąjungos lygmeniu nustatyti draudimą apgalvotai įvežti į Sąjungą, dauginti, auginti, pervežti, pirkti, parduoti, naudoti, mainyti, laikyti ir paleisti Sąjungos svarbos invazines svetimias rūšis, užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų imamasi nuoseklių

¹⁷ OL L 61, 1997 3 3, p. 1.

¹⁸ COM(2008) 642 galutinis.

¹⁹ OL L 325, 2010 12 9, p. 4.

²⁰ OL L 204, 2012 7 31, p. 131.

- veiksmų, idant nebūtų iškraipoma vidaus rinka, ir užkirsti kelią situacijoms, kai veiksmus vienoje valstybėje narėje žlugdo tai, kad kitoje nesiimama jokių veiksmų;
- (17) siekiant sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams ir išsaugojimo *ex situ* veiklai, reikia numatyti specialias Sąjungos svarbos invazinėms svetimoms rūšims, kurios yra tokios veiklos objektas, taikytinas taisyklės. Tokia veikla turėtų būti vykdoma uždareme objekte, kur organizmai būtų laikomi uždaroje aplinkoje, taikant visas reikalingas priemones, skirtas užtikrinti, kad Sąjungos svarbos invazinės svetimoms rūšys negalėtų ištrūkti į laisvę arba būti neteisėtai paleistos;
- (18) Sąjungos pasienyje gali būti pastebėta arba Sąjungos teritorijoje gali būti aptikta svetimų rūšių, kurios dar nepripažintos Sąjungos svarbos invazinėmis svetimomis rūšimis. Todėl valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė remiantis turimais moksliniais įrodymais patvirtinti tam tikras neatidėliotinas priemones. Tokios neatidėliotinos priemonės leistų nedelsiant reaguoti aptikus rūšių, galinčių kelti pavojų, susijusių su jų introdukcija, įsitvirtinimu ir paplitimu tose šalyse, kol valstybės narės, laikydamosi taikytinų Pasaulio prekybos organizacijos susitarimų nuostatų, įvertintų tikrąjį jų keliamą pavojų, visų pirma atsižvelgdamos į tai, kad tas rūšis galbūt reikėtų įtraukti į Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą. Siekiant užtikrinti atitiktį Pasaulio prekybos organizacijos susitarimų nuostatomis, reikia susieti nacionalines neatidėliotinas priemones su galimybe patvirtinti neatidėliotinas Sąjungos lygmens priemones. Be to, neatidėliotinos Sąjungos lygmens priemonės sudarytų sąlygas Sąjungai, laikantis atsargumo principo, veikti skubiai tuo atveju, jei būtų aptikta naujų invazinių svetimų rūšių arba kiltų didelė grėsmė, kad tokių rūšių į Sąjungą pateks;
- (19) valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė patvirtinti griežtesnes kovos su invazinėmis svetimomis rūšimis priemones ir savo iniciatyva imtis priemonių dėl visų rūšių, kurios nėra įtrauktos į Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą. Siekiant aktyvesnės pozicijos į sąrašą neįtrauktų rūšių atžvilgiu, turėtų būti reikalaujama, kad, jei norima paleisti į aplinką invazines svetimoms rūšis, kurios nėra įtrauktos į Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą, tačiau jų keliamą pavojų valstybės narės gali pagrįsti įrodymais, turėtų būti išduodamas leidimas tokias rūšis paleisti. Reglamentu (EB) Nr. 708/2007 jau nustatytos išsamios taisyklės dėl leidimo svetimoms rūšis naudoti akvakultūroje, ir tokiomis aplinkybėmis valstybės narės turėtų į jas atsižvelgti;
- (20) palyginti daug invazinių svetimų rūšių į Sąjungą introdukuojamos neapgalvotai. Todėl labai svarbu valdyti neapgalvotos introdukcijos kelius. Veiksmų šioje srityje turėtų būti imamasi laipsniškai, nes patirties čia turima palyginti nedaug. Veiksmai turėtų apimti savanoriškas priemones, pavyzdžiui, veiksmus, siūlomus Tarptautinės jūrų organizacijos laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais kontrolės ir valdymo gairėse, ir privalomas priemones; be to, jie turėtų būti vykdomi remiantis patirtimi, įgyta Sąjungoje ir valstybėse narėse taikant patekimo kelių valdymo priemones, įskaitant tas, kurios nustatytos vadovaujantis Tarptautine konvencija dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų tvarkymo ir kontrolės;

- (21) siekiant sukurti pakankamą žinių bazę, padėsiančią spręsti invazinių svetimų rūšių keliamas problemas, svarbu, kad valstybės narės imtųsi tokių rūšių mokslinių tyrimų, stebėsenos ir priežiūros. Kadangi priežiūros sistemos teikia tinkamiausias ankstyvo naujų invazinių svetimų rūšių aptikimo ir jau išsikūrusių rūšių pasiskirstymo nustatymo priemones, į jas turėtų būti įtraukti ir tiksliniai, ir bendro pobūdžio tyrimai, taip pat prie jų taikymo turėtų prisidėti įvairūs sektoriai ir suinteresuotosios šalys, įskaitant vietos bendruomenes. Priežiūros sistemos turėtų užtikrinti, kad visoje Sąjungoje visoms naujoms invazinėms svetimoms rūšims būtų nuolat skiriama dėmesio. Siekiant našumo ir rentabilumo, turėtų būti taikomos esamos pasienio kontrolės, priežiūros ir stebėsenos sistemos, jau nustatytos Sąjungos teisės aktuose, visų pirma tos, kurios išdėstytos direktyvose 2009/147/EB, 92/43/EEB, 2008/56/EB ir 2000/60/EB;
- (22) siekiant užkirsti kelią apgalvotai invazinių svetimų rūšių introdukcijai, turėtų būti vykdoma oficiali gyvūnų ir augalų kontrolė. Gyvi gyvūnai ir augalai į Sąjungą turėtų patekti per valstybių narių pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXXX [dėl oficialios kontrolės COM(2013) 265] paskirtus pasienio kontrolės postus. Siekiant užtikrinti didesnę našumą ir išvengti lygiagrečių pasienio kontrolės sistemų kūrimo, tai, ar konkrečios rūšys yra Sąjungos svarbos invazinės svetimės rūšys, turėtų būti tikrinama ir pirmajame atvykimo pasienio kontrolės poste. Į Reglamento (ES) Nr. XXX/XXXX [dėl oficialios kontrolės COM(2013) 265] taikymo sritį nepatenkantys gyvūnai ir augalai arba tie, kurių oficialios kontrolės pasienio kontrolės postuose atlikti nereikia, į Bendrijos muitinės teritoriją turėtų patekti per kitus patekimo punktus ir juose turėtų būti atliekami atitinkamai patikrinami;
- (23) jei nustatoma invazinių svetimų rūšių introdukcija, siekiant užkirsti kelią jų išsiveisimui ir plitimui, labai svarbu imtis ankstyvo aptikimo ir skubaus likvidavimo priemonių. Dažnai veiksmingiausias ir rentabiliausias būdas – kuo skubiau likviduoti visą populiaciją, kol egzempliorių skaičius nedidelis. Paaiškėjus, kad likviduoti negalima arba kad likvidavimo sąnaudos ilgainiui viršytų likvidavimo naudą aplinkai, taip pat ekonominę ir socialinę naudą, reikėtų taikyti izoliavimo ir kontrolės priemones;
- (24) taikant kai kurių invazinių svetimų rūšių likvidavimo ir valdymo priemones, kai kitos išeities nėra, gyvūnai gali patirti skausmą, stresą, baimę ar kitaip kentėti, net ir tada, kai naudojamos geriausios turimos techninės priemonės. Todėl valstybės narės ir visi su invazinių svetimų rūšių likvidavimo, kontrolės ar izoliavimo priemonių taikymu susiję veiklos vykdytojai, kiek įmanoma atsižvelgdami į geriausią šioje srityje sukauptą patirtį, pavyzdžiui, į Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) nustatytus pagrindinius gyvūnų gerovės principus, turėtų imtis reikiamų veiksmų, kad kuo labiau sumažintų taikant minėtas priemones gyvūnų patiriamą skausmą, stresą ir kančias;
- (25) invazinės svetimės rūšys paprastai daro žalą ekosistemoms ir mažina jų atsparumą. Todėl reikia imtis atkūrimo priemonių ekosistemų atsparumui invazijoms sustiprinti, padarytai žalai atitaisyti ir rūšių bei jų buveinių apsaugos būklei gerinti – pagal Direktyvos 2009/147/EB 4 straipsnį ir Direktyvos

- 92/43/EEB 6 straipsnį, vidaus paviršinių vandenių, tarpinių vandenių, priekrantės vandenių ir požeminių vandenių ekologinei būklei gerinti – pagal Direktyvos 2000/60/EB 11 straipsnį ir jūrų vandenių aplinkos būklei gerinti – pagal Direktyvos 2008/56/EB 13 straipsnį;
- (26) invazinėms svetimoms rūšims skirta sistema turėtų būti paremta centralizuota informacijos sistema, kurioje būtų gretinama turima informacija apie Sąjungos svetimias rūšis ir kuri leistų prieiti prie informacijos apie rūšių buvimą, plitimą, ekologiją ir invazijos istoriją, taip pat visos kitos informacijos, reikalingos politikos ir valdymo sprendimams pagrįsti;
- (27) 2003 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/35/EB, nustatančioje visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas²¹, nustatytos viešų konsultacijų priimant su aplinka susijusius sprendimus gairės. Apibrėžiant veiksmus dėl invazinių svetimų rūšių, veiksmingas visuomenės dalyvavimas turėtų sudaryti sąlygas visuomenei reikšti nuomonę, o sprendimų priėmėjams atsižvelgti į jos nuomonę ir interesus, kurie gali būti svarbūs tiems sprendimams, kartu didinti atskaitomybę ir sprendimų priėmimo proceso skaidrumą bei visuomenės informuotumą aplinkos klausimais ir paramą priimtiems sprendimams;
- (28) siekiant užtikrinti, kad būtų nustatytos vienodos sąlygos taikyti šį reglamentą, priimti ir atnaujinti Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą, taikyti prievolės atlikti skubų likvidavimą išimtis ir priimti Sąjungos lygmens neatidėliotinas priemones, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tie įgaliojimai turėtų būti vykdomi remiantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai²²;
- (29) siekiant atsižvelgti į naujausius aplinkos srities mokslo laimėjimus, įgaliojimai priimti aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį turėtų būti suteikiami Komisijai, kad ji nustatytų, kaip spręsti, ar gali išveisti ir plisti gyvybingos invazinių svetimų rūšių populiacijos, taip pat kad išdėstytų bendruosius rizikos vertinimo elementus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija deramai konsultuotųsi, taip pat su ekspertais. Rengdama ir sudarydama deleguotuosius aktus, Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (30) siekiant užtikrinti šio reglamento laikymąsi, svarbu, kad už pažeidimus, atsižvelgdamos į pažeidimų pobūdį ir sunkumą, valstybės narės taikytų atgrasomas, veiksmingas ir proporcingas sankcijas;
- (31) siekiant sudaryti sąlygas nekomerciniams savininkams ir toliau laikyti gyvūnus augintinius tų rūšių, kurios yra įtrauktos į Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą, kol tie gyvūnai numirs natūralia mirtimi, svarbu numatyti

²¹ OL L 156, 2003 6 25, p. 17.

²² OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

- pereinamojo laikotarpio priemonės ir kartu užtikrinti, kad būtų imamasi visų priemonių, kad gyvūnai neištrūktų į laisvę ir nesidaugintų;
- (32) siekiant komercinės veiklos vykdytojams, kurie gali turėti teisėtų lūkesčių, pavyzdžiui, gavusiems leidimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 708/2007, sudaryti sąlygas išnaudoti Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių išteklius įsigaliojus naujosioms taisyklėms, pagrįsta numatyti dvejų metų laikotarpį, per kurį jie galėtų paskersti, parduoti arba perduoti egzempliorius mokslinių tyrimų arba išsaugojimo *ex situ* įstaigoms;
- (33) siūlomo veiksmo, konkrečiai – invazinių svetimų rūšių prevencijos ir valdymo, tikslų pavienės valstybės narės negali tinkamai pasiekti, todėl, atsižvelgiant į priemonių mastą ir poveikį, jų geriau siekti Sąjungos lygmeniu; taigi Sąjunga gali priimti priemones remdamasi subsidarumo principu, kaip išdėstyta Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje. Remiantis proporcingumo principu, kaip išdėstyta tame straipsnyje, šiuo aktu neviršijama tai, kas būtina minėtam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS ***BENDROSIOS NUOSTATOS***

1 straipsnis ***Dalykas***

Šiame reglamente išdėstytomis taisyklėmis siekiama užkirsti kelią neigiamam apgalvotos ir neapgalvotos invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo poveikiui biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, jį kuo labiau sumažinti ir sušvelninti.

2 straipsnis ***Taikymo sritis***

1. Šis reglamentas taikomas visoms invazinėms svetimoms rūšims Sąjungoje, kaip apibrėžta 3 straipsnio 2 dalyje.
2. Šis reglamentas netaikomas:
 - (a) rūšims, be žmogaus įsikišimo keičiančioms savo natūralaus paplitimo arealą dėl kintančių ekologinių sąlygų ir klimato kaitos;
 - (b) genetiškai modifikuotiems organizmams, kaip apibrėžta Direktyvos 2001/18/EB 2 straipsnyje;
 - (c) reglamentuojamoms gyvūnų ligoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. XXX/XXXX 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte [gyvūnų sveikatos teisės aktas COM(2013) 260 *final*];
 - (d) augalų kenksmingiesiems organizmams, įtrauktiems į sąrašą pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXXX [dėl augalų sveikatos] COM(2013) 267 *final* 5 straipsnio 2 dalį arba 32 straipsnio 3 dalį,

arba tiems, kuriems taikytinos priemonės pagal to reglamento 29 straipsnio 1 dalį;

- (e) rūšims, išvardytoms Reglamento (EB) Nr. 708/2007 IV priede;
- (f) mikroorganizmams, užaugintiems arba įvežtiems siekiant juos panaudoti gaminant augalų apsaugos produktus, kurie jau patvirtinti arba šiuo metu vertinami pagal Reglamentą (EB) Nr. 1107/2009;
- (g) mikroorganizmams, užaugintiems arba įvežtiems siekiant juos panaudoti gaminant biocidinius produktus, kurie jau patvirtinti arba šiuo metu yra tiekiami Sąjungos rinkai pagal Reglamentą (ES) Nr. 528/2012.

3 straipsnis *Apibrėžtys*

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) svetimosis rūšys – gyvi gyvūnų, augalų, grybų arba mikroorganizmų rūšių, porūšių arba žemesnio taksono individai, introdukuoti už jų natūralaus buvusio arba esamo paplitimo arealo ribų; ši sąvoka apima visas tokių rūšių dalis, gametas, sėklas, kiaušinius ar auginius, taip pat visus hibridus ir gyvūnų bei augalų veisles, kurių atstovai gali išgyventi ir toliau daugintis;
- (2) invazinės svetimosis rūšys – svetimosis rūšys, kurių introdukcija arba plitimas, kaip nustatyta atlikus rizikos vertinimą, kelia grėsmę biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms ir kurios taip pat gali daryti neigiamą poveikį žmonių sveikatai ar ekonomikai;
- (3) Sąjungos svarbos invazinės svetimosis rūšys – invazinės svetimosis rūšys, dėl kurių neigiamo poveikio reikia imtis suderintų Sąjungos lygmens veiksmų pagal 4 straipsnio 2 dalį;
- (4) biologinė įvairovė – įvairios kilmės, t. y. sausumos, jūrų ir kitų vandens ekosistemų, gyvų organizmų įvairovė ir ekologiniai kompleksai, kurių dalis jie yra; ši sąvoka apima tos pačios rūšies organizmų, skirtingų rūšių organizmų ir ekosistemų įvairovę;
- (5) ekosistemų funkcijos – tiesioginis ir netiesioginis ekosistemų indėlis į žmonių gerovę;
- (6) introdukcija – žmogaus vykdomas rūšies perkėlimas už jos buvusių ar esamų natūralaus paplitimo ribų;
- (7) moksliniai tyrimai – aprašomasis ar eksperimentinis darbas, atliekamas reglamentuojamomis sąlygomis, siekiant įgyti naujų žinių arba sukurti naujų produktų, įskaitant pradinius invazinių svetimų rūšių genetinių savybių (kitų nei invaziškumas) nustatymo, apibūdinimo ir atskyrimo etapus, kiek tai susiję su jų gebėjimu perduoti tas savybes neinvazinėms rūšims;

- (8) laikymas uždaroje aplinkoje – organizmo saugojimas uždareme objekte taip, kad jis negalėtų ištrūkti į laisvę arba plisti;
- (9) išsaugojimas *ex situ* – biologinės įvairovės komponentų išsaugojimas už natūralios jų buveinės ribų;
- (10) patekimo keliai – biologinių invazijų keliai ir mechanizmai;
- (11) ankstyvas aptikimas – invazinių svetimų rūšių individų buvimo aplinkoje patvirtinimas prieš jiems labai paplintant;
- (12) likvidavimas – visiškas ir ilgalaikis invazinės svetimos rūšies populiacijos pašalinimas fizinėmis, cheminėmis ar biologinėmis priemonėmis;
- (13) labai paplitęs – jei invazinė svetima rūšis yra labai paplitusi, jos populiacija yra perėjusi natūralizacijos etapą, kuriuo populiacija išmoksta savarankiškai išsilaikyti, ir paplitusi taip, kad gali kolonizuoti didelę dalį galimo paplitimo ploto, kuriame gali išgyventi ir daugintis;
- (14) valdymas – fiziniai, cheminiai arba biologiniai veiksmai, kurių tikslas – invazinės svetimos rūšies populiacijos likvidavimas, populiacijos kontrolė arba izoliavimas;
- (15) izoliavimas – veiksmai, kurių tikslas – sukurti barjerus, padedančius kuo labiau sumažinti grėsmę, kad invazinės svetimos rūšies populiacija pasklis ir paplis už pakenktos teritorijos ribų;
- (16) populiacijos kontrolė – fiziniai, cheminiai ar biologiniai veiksmai, taikomi invazinės svetimos rūšies populiacijai, siekiant individų skaičių išlaikyti kuo mažesni, kad, kol neįmanoma rūšies likviduoti, jos invazinis pajėgumas ir neigiamas poveikis biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms arba žmogaus sveikatai ir ekonomikai būtų kuo labiau sumažintas.

4 straipsnis

Sjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašas

1. Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą įgyvendinimo aktais tvirtina ir atnaujina Komisija, remdamasi 2 dalyje išvardytais kriterijais. Įgyvendinimo aktai priimami pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.
2. Invazinės svetimos rūšys įtraukiamos į 1 dalyje nurodytą sąrašą tik jei tenkina visus šiuos kriterijus:
 - (a) atsižvelgiant į turimus mokslinius įrodymus nustatyta, kad jos yra svetimos Sąjungos teritorijoje, išskyrus atokiausius regionus;
 - (b) atsižvelgiant į turimus mokslinius įrodymus nustatyta, kad galėtų įsiveisti gyvybinga jų populiacija ir plisti į aplinką esamomis arba numatomomis klimato kaitos sąlygomis bet kur Sąjungoje, išskyrus atokiausius regionus;
 - (c) pagal 5 straipsnio 1 dalį atliktu rizikos vertinimu įrodyta, kad, siekiant neleisti joms įsiveisti ir plisti, reikia imtis Sąjungos lygmens veiksmų.

3. Valstybės narės gali teikti Komisijai prašymus įtraukti invazines svetimias rūšis į 1 dalyje nurodytą sąrašą. Tuose prašymuose pateikiami visi šie elementai:
 - (a) rūšies pavadinimas;
 - (b) pagal 5 straipsnio 1 dalį atliktas rizikos vertinimas;
 - (c) įrodymas, kad rūšis tenkina 2 dalyje išdėstytus kriterijus.
4. Į 1 dalyje nurodytą sąrašą įtraukiama daugiausia penkiasdešimt rūšių, įskaitant visas rūšis, kuriomis sąrašas gali būti papildytas pritaikius 9 straipsnyje numatytas neatidėliotinas priemones.

5 straipsnis

Rizikos vertinimas ir deleguotieji aktai

1. Komisija arba valstybės narės (pagal situaciją) atlieka 4 straipsnio 2 dalies c punkte ir 3 dalies b punkte nurodytą rizikos vertinimą, atsižvelgdama (-os) į šiuos elementus:
 - (a) rūšies aprašymą, nurodant jos taksonominį rangą, istoriją, natūralias paplitimo ribas, galimas paplitimo ribas;
 - (b) rūšies dauginimosi ir plitimo modelių aprašymą, taip pat vertinimą, ar yra dauginimuisi ir plitimui reikalingos aplinkos sąlygos;
 - (c) galimų apgalvotų ir neapgalvotų patekimo ir plitimo kelių aprašymą, taip pat prekes, jei tokių yra, su kuriomis ta rūšis paprastai siejama;
 - (d) išsamų patekimo, įsiveisimo, plitimo rizikos atitinkamuose biogeografiniuose regionuose esamomis ir numatomomis klimato kaitos sąlygomis vertinimą;
 - (e) dabartinio rūšies paplitimo aprašymą, taip pat tai, ar rūšis jau yra Sąjungoje arba kaimyninėse šalyse;
 - (f) neigiamo poveikio biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms aprašymą, įskaitant poveikį vietinėms rūšims, saugomoms teritorijoms, nykstančioms buveinėms, žmonių sveikatai ir ekonomikai, taip pat būsimo poveikio masto vertinimą;
 - (g) kiekybinę žalos sąnaudų Sąjungos lygmeniu prognozę, rodančią reikšmę Sąjungai, kad būtų galima pagrįsti tolesnius veiksmus, nes bendra žala viršytų švelninimo sąnaudas;
 - (h) galimų panaudojimo būdų ir naudos, kurią būtų galima gauti panaudojus konkrečią rūšį, aprašymą.
2. Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius aktus pagal 23 straipsnį, kad patikslintų, kokios rūšies 4 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyti moksliniai įrodymai yra priimtini, ir pateiktų išsamų šio straipsnio 1 dalies a–h punktuose išdėstytų elementų taikymo aprašymą, įskaitant metodiką, taikytiną vertinant

tokius elementus; tai daryti ji turi atsizvelgdama į susijusius nacionalinius ir tarptautinius standartus ir būtinybę prioritetą teikti kovos su rūšimis, siejamomis su reikšminga ekonomine žala arba galinčiomis padaryti tokios žalos, įskaitant žalą, daromą dėl biologinės įvairovės nykimo, veiksams.

6 straipsnis

Nuostatos dėl atokiausių regionų

1. Į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktoms rūšims, kurios atokiausiame regione yra vietinės, 7, 8, 11 ir 13–17 straipsnių nuostatos netaikomos tame atokiausiame regione, kuriame jos yra vietinės.
2. Vėliausiai iki [12 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos – datą įrašyti] kiekviena atokiausių regionų turinti valstybė narė, pasitarusi su tais regionais, patvirtina kiekvienam iš tų regionų taikytiną invazinių svetimų rūšių sąrašą.
3. Į 2 dalyje nurodytus sąrašus įtrauktoms rūšims atitinkamuose atokiausiuose regionuose taikomi 7, 8, 11 ir 13–17 straipsniai.
4. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie 2 dalyje nurodytus sąrašus ir visus jų atnaujinimus, taip pat apie tai informuoja kitas valstybes nares.

II SKYRIUS

PREVENCIJA

7 straipsnis

Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių draudimas

1. Į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktos rūšys negali būti apgalvotai:
 - (a) įvežamos į Sąjungos teritoriją arba vežamos per ją;
 - (b) dauginamos;
 - (c) vežamos, išskyrus atvejus, kai rūšys vežamos į objektą likviduoti;
 - (d) pateikiamos rinkai;
 - (e) naudojamos arba mainomos;
 - (f) laikomos arba auginamos, įskaitant laikymą uždaroje aplinkoje;
 - (g) paleidžiamos į aplinką.
2. Valstybės narės pagal 11 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatas užkerta kelią neapgalvotai Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių introdukcijai.

8 straipsnis

Mokslinių tyrimų ir išsaugojimo ex situ veiklos leidimai

1. Nukrypdomas nuo 7 straipsnio 1 dalies a, b, c, e ir f punktuose išvardytų draudimų, valstybės narės nustato leidimų sistemą, pagal kurią mokslinius tyrimus ar išsaugojimo *ex situ* veiklą turinčioms teisė vykdyti įstaigoms būtų

leidžiama vykdyti tokią veiklą Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių atžvilgiu.

2. Valstybės narės įgalioja atitinkamas kompetentingas institucijas išduoti 1 dalyje nurodytus leidimus uždaroje aplinkoje vykdyti veiklą, atitinkančią visas šias sąlygas:
 - (a) Sąjungos svarbos invazinės svetimės rūšys laikomos ir naudojamos uždaruose objektuose, kaip nurodyta 3 dalyje;
 - (b) veiklą vykdo darbuotojai, turintys kompetentingų institucijų nurodytą mokslinę ir techninę kvalifikaciją;
 - (c) į uždarus objektus įvažiuojančios ir iš jų išvažiuojančios transporto priemonės turi kompetentingų institucijų suteiktą leidimą; nustatomos sąlygos, kuriomis iš tų transporto priemonių invazinės svetimės rūšys negalėtų ištrūkti į laisvę;
 - (d) jei tai gyvūnų invazinės svetimės rūšys, tie gyvūnai, kur įmanoma, pažymimi;
 - (e) ištrūkimo į laisvę, plitimo ar perkėlimo rizika yra veiksmingai valdoma, atsižvelgiant į rūšių tapatumą, biologiją ir plitimo būdus, numatomą veiklą ir uždara objektą, sąveiką su aplinka ir kitus veiksnius, susijusius su atitinkamos rūšies keliamo rizika;
 - (f) parengiamas nuolatinės priežiūros ir veikimo nenumatytais atvejais planas, kad būtų žinoma, kaip elgtis organizmams ištrūkus į laisvę ar paplitus, įskaitant likvidavimo planą;
 - (g) 1 dalyje nurodytas leidimas išduodamas tik dėl tokio skaičiaus rūšių ir egzempliorių, koks reikalingas atitinkamiems moksliniams tyrimams ir išsaugojimo *ex situ* veiklai ir neviršija atitinkamo uždaro objekto pajėgumo. Leidimui taikomi apribojimai, būtini siekiant sušvelninti atitinkamų rūšių ištrūkimo į laisvę ar plitimo riziką. Leidimas prie invazinių svetimų rūšių, dėl kurių jis išduotas, pridedamas visada, kai jos yra laikomos, įvežamos į Sąjungą ir per ją vežamos.
3. Laikoma, kad egzemplioriai yra laikomi uždaramame objekte, jei tenkinamos šios sąlygos:
 - (a) jie yra fiziškai izoliuoti ir negali ištrūkti į laisvę arba plisti, arba būti perkelti iš objekto, kuriame yra laikomi, leidimo neturinčių asmenų; valymo ir aptarnavimo protokolais užtikrinama, kad jokie egzemplioriai ar galinčios daugintis dalys neištrūktų į laisvę, neplistų ir negalėtų būti perkelti (-os) leidimo neturinčių asmenų;
 - (b) jie perkeliama iš objekto, jų atsikratoma arba jie sunaikinami taip, kad negalėtų veistis ar daugintis už to objekto ribų.

4. Teikdama paraišką gauti leidimą, įstaiga pateikia visus reikalingus įrodymus, kuriais remdamasi kompetentinga institucija galėtų vertinti, ar tenkinamos 2 ir 3 dalyse nurodytos sąlygos.

9 straipsnis

Neatidėliotinos priemonės

1. Jei valstybė narė turi invazinių svetimų rūšių, kurios nėra įtrauktos į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą, tačiau kurios, kaip remdamosi preliminariais moksliniais įrodymais nustatė kompetentingos institucijos, veikiausiai atitinka 4 straipsnio 2 dalyje išdėstytus kriterijus, buvimo arba didelio jų patekimo į jos teritoriją pavojaus įrodymų, ji gali nedelsdama imtis neatidėliotinių priemonių, t. y. nustatyti bet kurią iš 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudimų.
2. Savo valstybės teritorijoje imdamasi taikyti neatidėliotinas priemones, t. y. taikydama 7 straipsnio 1 dalies a, c arba d punktą, valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie pritaikytas priemones ir pateikia tas priemones pateisinančius įrodymus.
3. Tokia valstybė narė neatidėliodama, atsižvelgdama į turimą techninę ir mokslinę informaciją ir bet kuriuo atveju – per 24 mėnesius nuo sprendimo taikyti neatidėliotinas priemones priėmimo dienos, pagal 5 straipsnį atlieka tų rūšių, dėl kurių imtasi neatidėliotinių priemonių, rizikos vertinimą, kuriuo siekiama išsiaiškinti, ar tas rūšis reikia įtraukti į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą.
4. Jei Komisija gauna 2 dalyje nurodytą pranešimą arba turi kitų invazinės svetimos rūšies, kuri nėra įtraukta į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą, tačiau kuri veikiausiai atitinka 4 straipsnio 2 dalyje išdėstytus kriterijus, buvimo arba didelio jos patekimo į Sąjungą pavojaus įrodymų, remdamasi preliminariais moksliniais įrodymais ji įgyvendinimo aktu nustato, ar tikėtina, kad ta rūšis atitinka minėtus kriterijus, ir, atsižvelgdama į tos rūšies keliamą riziką, tam tikram laikui patvirtina Sąjungos lygmens neatidėliotinas priemones, t. y. taiko bet kurią iš 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudimų, jei nustato, kad 4 straipsnio 2 dalyje išdėstyti kriterijai veikiausiai yra tenkinami. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.
5. Jei numatyta 4 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose, pagal 1 dalį valstybių narių taikomos priemonės yra panaikinamos arba iš dalies keičiamos.
6. Neatidėliotinas priemones taikanti valstybė narė gali ir toliau jas taikyti, kol bus priimtas įgyvendinimo aktas, kuriuo pagal 4 dalį patvirtinamos Sąjungos lygmens neatidėliotinos priemonės arba kuriuo, remiantis atitinkamos valstybės narės pagal 3 dalį atliktu rizikos vertinimu, rūšis įtraukiama į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą.

10 straipsnis

Apgalvoto valstybių narių svarbos invazinių svetimų rūšių paleidimo apribojimai

1. Valstybės narės draudžia apgalvotai paleisti į aplinką, t. y. imtis veiksmų, kuriais organizmas patenka į aplinką, nesvarbu, kokių tikslu tai būtų daroma, kai nesiimama priemonių, būtinų siekiant užkirsti kelią invazinių svetimų rūšių, kitų nei Sąjungos svarbos invazinės svetimos rūšys, ištrūkimui į laisvę ir plitimui, jei remdamosi moksliniais įrodymais valstybės narės mano, kad dėl tų rūšių paleidimo ir plitimo daromas neigiamas poveikis, net jei jis tiksliai nenumatytas, yra svarbus jų valstybės teritorijoje (toliau – valstybių narių svarbos invazinės svetimos rūšys).
2. Valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie rūšis, kurias jos laiko valstybių narių svarbos invazinėmis svetimomis rūšimis.
3. Valstybių narių kompetentingos institucijos gali išduoti leidimus tam tikrais atvejais apgalvotai paleisti valstybių narių svarbos invazines svetimas rūšis, jei visapusiškai tenkinamos šios sąlygos:
 - (a) nėra jokių kitų, neinvazinių, rūšių, kurios gali būti naudojamos siekiant panašios naudos;
 - (b) konkrečios rūšies paleidimo nauda yra išskirtinai didelė, palyginti su galimos žalos rizika;
 - (c) siekiant kuo labiau sumažinti poveikį biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, taip pat žmonių sveikatai ir ekonomikai, paleidžiant konkrečią rūšį bus taikomos rizikos švelninimo priemonės;
 - (d) vykdoma tinkama priežiūra ir, siekiant likviduoti konkrečią rūšį, parengiamas veikimo nenumatytais atvejais planas, taikytinas kompetentingoms institucijoms nusprendus, kad tos rūšies daroma žala yra nepriimtina.
4. Leidimai introdukuoti svetimas rūšis siekiant jas panaudoti akvakultūroje išduodami vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 708/2007 nuostatomis.

11 straipsnis

Veiksmų planai dėl invazinių svetimų rūšių patekimo kelių

1. Vėliausiai iki [18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos – datą įrašyti] valstybės narės atlieka išsamią invazinių svetimų rūšių neapgalvotos introdukcijos ir plitimo kelių jų teritorijoje analizę ir nustato patekimo kelius, kurių atžvilgiu veiksmų reikia imtis pirmiausia (toliau – prioritetiniai patekimo keliai) dėl tais keliais į Sąjungą patenkančių tokių rūšių kiekio arba jų daromos žalos. Imdamosi šių veiksmų valstybės narės daugiausia dėmesio skiria visų pirma Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių introdukcijos kelių analizei.
2. Vėliausiai iki [3 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos – datą įrašyti] kiekviena valstybė narė parengia ir įgyvendina veiksmų planą, skirtą prioritetiniams patekimo keliams, kuriuos ji nustatė pagal 1 dalį. Tame veiksmų

plane nustatomas veiksmų tvarkaraštis ir apibūdinamos priemonės, kurias numatoma patvirtinti prioritetinių patekimo kelių klausimui spręsti ir siekiant užkirsti kelią neapgalvotai invazinių svetimų rūšių introdukcijai ir plitimui Sąjungoje į aplinką arba aplinkoje.

3. 2 dalyje nurodytame veiksmų plane nurodomos priemonės, parengtos remiantis sąnaudų ir naudos analize; būtinos bent šios priemonės:
 - (a) informuotumo didinimo priemonės;
 - (b) reguliavimo priemonės, skirtos kuo labiau mažinti prekių, taip pat transporto priemonių ir įrangos užterštumą invazinėmis svetimomis rūšimis, įskaitant priemones, kuriomis sprendžiamas invazinių svetimų rūšių įvežimo iš trečiųjų šalių klausimas;
 - (c) reguliavimo priemonės, skirtos tinkamiems patikrinimams Sąjungos pasienyje, kitiems nei pagal 13 straipsnį vykdoma oficiali kontrolė, užtikrinti;
 - (d) Tarptautinėje konvencijoje dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų tvarkymo ir kontrolės numatytos priemonės.
4. Pagal 2 dalį parengtas veiksmų planas nedelsiant perduodamas Komisijai. Kas ketverius metus nuo paskutinio perdavimo valstybės narės tą veiksmų planą peržiūri ir vėl jį perduoda Komisijai.

III SKYRIUS

ANKSTYVAS APTIKIMAS IR SKUBUS LIKVIDAVIMAS

12 straipsnis

Priežiūros sistema

1. Vėliausiai iki [18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos – datą įrašyti] valstybės narės pasirūpina, kad veiktų oficiali priežiūros sistema, kurioje būtų kaupiami ir įrašomi invazinių svetimų rūšių atsiradimo aplinkoje duomenys, surinkti atliekant tyrimus, vykdam stebėseną ir kitaip, siekiant užkirsti kelią invazinių svetimų rūšių plitimui Sąjungoje.
2. 1 dalyje nurodyta priežiūros sistema:
 - (a) taikoma valstybių narių teritorijoje siekiant nustatyti naujų ir jau įsikūrusių Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių buvimą ir paplitimą;
 - (b) taikoma jūrų vandenyse, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/56/EB 3 straipsnio 1 dalyje;
 - (c) yra pakankamai dinamiška, kad leistų skubiai nustatyti Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių, apie kurių buvimą anksčiau nebuvo žinoma, atsiradimą konkrečios teritorijos ar teritorijos dalies aplinkoje;

- (d) panaudoja informaciją, kurią teikia esamos priežiūros ir stebėsenos sistemos, kaip išdėstyta Direktyvos 92/43/EEB 11 straipsnyje, Direktyvos 2008/56/EB 11 straipsnyje ir Direktyvos 2000/60/EB 8 straipsnyje.

13 straipsnis

Oficiali kontrolė Sąjungos pasienyje

1. Vėliausiai iki [12 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos – datą įrašyti] valstybės narės pasirūpina, kad struktūros, atsakingos už oficialios į Sąjungą įvežamų gyvūnų ir augalų, įskaitant jų sėklas, kiaušinius ar auginius, kontrolės, reikalingos siekiant užkirsti kelią apgalvotai Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių introdukcijai, vykdymą, nepriekaištingai veiktų.
2. Valstybių narių valdžios institucijos Sąjungos pasienyje vykdo oficialią į Sąjungą įvežamų 1 dalyje nurodytų prekių kontrolę ir tikrina, ar tenkinamas kuris nors iš šių reikalavimų:
 - (a) vežamos prekės nėra įtrauktos į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą;
 - (b) 8 straipsnyje nurodyti leidimai yra galiojantys.
3. 2 dalyje nurodyti dokumentų, tapatumo ir, prireikus, fiziniai patikrinimai atliekami:
 - (a) Reglamento (ES) Nr. XXX/XXXX [dėl oficialios kontrolės COM(2013) 265] 57 straipsnyje nurodytuose pasienio kontrolės postuose, jei vežamos 1 dalyje nurodytos prekės, kurios patenka į to reglamento 45 straipsnio taikymo sritį ir kurioms taikoma oficiali kontrolė pasienio kontrolės postuose; šiuo atveju tai atlikti valstybės narės įpareigoja Reglamento (ES) Nr. XXX/XXXX [dėl oficialios kontrolės COM(2013) 265] 3 straipsnyje numatytas kompetentingas institucijas;
 - (b) patekimo į Bendrijos muitinės teritoriją punkte, jei vežamos 1 dalyje nurodytos prekės, kurios nepatenka į Reglamento (ES) Nr. XXX/XXXX [dėl oficialios kontrolės COM(2013) 265] 45 straipsnio taikymo sritį arba kurioms pagal to paties reglamento 46 straipsnį netaikoma oficiali kontrolė pasienio kontrolės postuose; šiuo atveju valstybės narės įpareigoja muitinės įstaigas tikrinti tokias prekes pagal visas muitinės procedūras.
4. Už pasienio kontrolės vykdymą atsakingos institucijos taip pat įpareigojamos areštuoti ir konfiskuoti organizmus, jei netenkinami 2 dalyje nustatyti reikalavimai. Jei organizmai konfiskuojami, juos saugoti pavedama už šio reglamento taikymą atsakingai kompetentingai institucijai. Konkretias funkcijas valstybės narės gali suteikti kitoms institucijoms.

5. Registruojant vykdytos oficialios kontrolės išvadas ir priimant visus jomis pagrįstus sprendimus, įskaitant sprendimą siuntą pripažinti netinkama, atsižvelgiama į tai, ar tenkinami 2 dalies a ir b punktuose nustatyti reikalavimai.
6. Valstybės narės vykdo procedūras, skirtas informacijos apie atvykstančias siuntas mainams ir veiksmingam ir našiam visų dalyvaujančių institucijų ir siuntos operatoriaus veiksmų koordinavimui ir jų bendradarbiavimui atliekant 2 dalyje nurodytus patikrinimus užtikrinti.
7. Valstybės narės parengia gaires ir mokymo programas, kad bendradarbiaujant visoms institucijoms, dalyvaujančioms atliekant 2 dalyje nurodytus patikrinimus, būtų lengviau nustatyti ir aptikti Sąjungos svarbos invazines svetimas rūšis. Į muitinės įstaigoms skirtas mokymo programas įtraukiama informacija apie tai, kaip pildyti bendrąjį administracinį dokumentą, kurio pagrindu rengiama muitinės deklaracija.

14 straipsnis

Pranešimai apie ankstyvą aptikimą

1. Valstybės narės naudojami pagal 12 straipsnį įdiegta priežiūros sistema ir informacija, surinkta vykdant 13 straipsnyje numatytą oficialią kontrolę, ir taip prisideda prie ankstyvo Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių patekimo arba buvimo aptikimo.
2. Valstybės narės nedelsdamos Komisijai raštu praneša apie ankstyvą Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių buvimo aptikimą ir informuoja kitas valstybes nares; konkrečiai kalbant, pranešama apie:
 - (a) į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktų rūšių, apie kurių buvimą jų teritorijoje arba teritorijos dalyje anksčiau nebuvo žinoma, atsiradimą jų teritorijoje arba teritorijos dalyje;
 - (b) į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktų rūšių, kurios, kaip pranešta, buvo likviduotos, pakartotinį atsiradimą jų teritorijoje arba teritorijos dalyje.

15 straipsnis

Skubus likvidavimas ankstyvuojų invazijos etapu

1. Ankstyvo aptikimo atveju tris mėnesius nuo 14 straipsnyje nurodyto pranešimo apie ankstyvą aptikimą perdavimo valstybės narės taiko likvidavimo priemones, praneša apie tas priemones Komisijai ir informuoja kitas valstybes nares.
2. Taikydamos likvidavimo priemones valstybės narės užtikrina, kad taikomi metodai būtų veiksmingi siekiant visiškai ir ilgam laikui pašalinti konkrečios invazinės svetimos rūšies populiaciją ir kad juos taikant būtų deramai atsižvelgiama į poveikį žmonių sveikatai ir ekonomikai ir užtikrinama, kad tiksliniai gyvūnai be reikalo nepatirtų skausmo, streso ar kančių.

3. Be to, 12 straipsnyje numatyta priežiūros sistema sukuriama ir naudojama likvidavimo veiksmingumui stebėti.
4. Likvidavusios Sąjungos svarbos invazinės svetimos rūšies populiaciją, valstybės narės apie tai praneša Komisijai ir informuoja kitas valstybes nares.
5. Valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares ir apie taikytų priemonių veiksmingumą.

16 straipsnis

Skubaus likvidavimo prievolės išimtys

1. Valstybės narės gali pateikti Komisijai paraišką taikyti prievolės imtis 15 straipsnyje nurodytų likvidavimo priemonių išimtį dėl Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių, dėl kurių pateiktas 14 straipsnyje nurodytas pranešimas apie ankstyvą aptikimą.
2. Paraiškos taikyti išimtis grindžiamos tvirtais moksliniais įrodymais ir pateikiamos tik jei tenkinamos šios sąlygos:
 - (a) įrodyta, kad likviduoti būtų techniškai nepagrįsta, nes prieinami likvidavimo metodai negali būti taikomi aplinkoje, kurioje rūšys įsiveisusios;
 - (b) remiantis turimais pakankamai patikimais duomenimis atlikta sąnaudų ir naudos analizė rodo, kad sąnaudos ilginiui bus išskirtinai didelės ir neproporcingos, palyginti su likvidavimo nauda;
 - (c) likvidavimo metodai neprieinami arba prieinami, bet daro labai didelį neigiamą poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai.
3. Valstybės narės teikia Komisijai deramai pagrįstas paraiškas taikyti išimtį ir prie jų prideda 2 dalies a, b ir c punktuose nurodytus įrodymus.
4. Komisija įgyvendinimo aktais pagal 6 dalį nusprendžia patvirtinti arba atmesti 3 dalyje nurodytą paraišką.
5. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.
6. Valstybės narės užtikrina, kad, siekiant užkirsti kelią tolesniam rūšių plitimui, kol bus priimtas įgyvendinimo sprendimas dėl išimties pagal 3 dalį, būtų taikomos izoliavimo priemonės.
7. Jei suteikiamas leidimas taikyti prievolės imtis likvidavimo priemonių išimtį, atitinkamai rūšiai taikomos 17 straipsnyje nurodytos valdymo priemonės. Jei paraiška taikyti išimtį atmetama, atitinkama valstybė narė nedelsdama taiko 15 straipsnyje nurodytas likvidavimo priemones.

IV SKYRIUS

LABAI PAPLITUSIŲ INVAZINIŲ SVETIMŲ RŪŠIŲ VALDYMAS

17 straipsnis

Valdymo priemonės

1. Per 12 mėnesių nuo invazinės svetimos rūšies įtraukimo į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą valstybės narės parengia valdymo priemones, skirtas toms Sąjungos svarbos invazinėms svetimoms rūšims, kurios, kaip nustatė valstybės narės, jų teritorijoje yra labai paplitusios, kad jų poveikis biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, žmonių sveikatai ir ekonomikai būtų kuo labiau sumažintas. Tokios valdymo priemonės grindžiamos sąnaudų ir naudos analize, taip pat apima 18 straipsnyje nurodytas atkūrimo priemones.
2. Valdymo priemonės sudaro fiziniai, cheminiai arba biologiniai veiksmai, kuriais siekiama invazinės svetimos rūšies populiaciją likviduoti, kontroliuoti arba izoliuoti. Prireikus valdymo priemonės apima priimančiajai ekosistemai taikomus veiksmus, kuriais siekiama didinti tos ekosistemos atsparumą dabartinėms ir būsimoms invazijoms.
3. Taikydamos valdymo priemones valstybės narės užtikrina, kad taikant konkrečius metodus būtų deramai atsižvelgiama į poveikį žmonių sveikatai ir ekonomikai ir kad tiksliniai gyvūnai be reikalo nepatirtų skausmo, streso ar kančių.
4. 12 straipsnyje numatyta priežiūros sistema sukuriama ir naudojama stebėti, kiek likvidavimo, populiacijos kontrolės ar izoliavimo priemonės yra veiksmingos siekiant kuo labiau sumažinti poveikį biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, žmonių sveikatai ar ekonomikai.
5. Jei kyla didelė rizika, kad Sąjungos svarbos invazinė svetima rūšis išplis į kaimyninę valstybę narę, valstybė narė, kurioje ta rūšis yra labai paplitusi, nedelsdama apie tai praneša tai kaimyninei valstybei narei ir Komisijai. Prireikus atitinkamos valstybės narės nustato bendrai suderintas valdymo priemones. Jei plintanti rūšis gali paveikti ir trečiąsias valstybes, paveiktoji valstybė narė sprendžia, ar reikia apie tai informuoti atitinkamas trečiąsias valstybes.

18 straipsnis

Pažeistų ekosistemų atkūrimas

1. Valstybės narės imasi proporcingų atkūrimo priemonių, kad padėtų Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių nualintai, pažeistai arba sunaikintai ekosistemai atsikurti.
2. 1 dalyje nurodytos atkūrimo priemonės apima bent:

- (a) priemonės, kuriomis siekiama didinti sutrikdytos ekosistemos pajėgumą būti atspariai trikdymo poveikiui, jį absorbuoti, prie jo prisitaikyti ir po tokio poveikio atsikurti;
- (b) priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti pakartotinės invazijos prevenciją įvykdžius likvidavimo operaciją.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Vėliausiai iki [*treji metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos – datą įrašyti*] ir toliau kas ketverius metus valstybės narės perduoda Komisijai tokią atnaujintą informaciją:
 - (a) pagal 12 straipsnį veikiančios priežiūros sistemos ir pagal 13 straipsnį veikiančios oficialios kontrolės sistemos, skirtos į Sąjungą patenkančioms svetimoms rūšims, aprašymą;
 - (b) jų teritorijoje esančių Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių paplitimo duomenis;
 - (c) informaciją apie rūšis, pagal 10 straipsnio 1 dalį laikomas valstybių narių svarbos invazinėmis svetimomis rūšimis;
 - (d) 11 straipsnio 2 dalyje nurodytą veiksmų planą;
 - (e) sudėtinę informaciją apie tai, kaip visoje valstybės teritorijoje pagal 15 straipsnį taikomos likvidavimo priemonės ir 17 straipsnyje numatytos valdymo priemonės, taip pat tai, ar jos veiksmingos;
 - (f) 8 straipsnyje nurodytų leidimų formą.
2. Valstybės narės praneša Komisijai ir kitas valstybes nares informuoja apie tai, kurios kompetentingos institucijos yra atsakingos už šio reglamento taikymą.
3. Per 5 metus nuo [*priėmimo data*] Komisija įvertina dabartinio reglamento veiksmingumą, įskaitant 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą, 11 straipsnio 3 dalyje nurodytus veiksmų planus, priežiūros sistemą, pasienio patikrinimus, likvidavimo prievolę ir valdymo prievoles, ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai; prie ataskaitos Komisija gali pridėti pasiūlymų šį reglamentą iš dalies pakeisti, įskaitant 4 straipsnio 1 dalyje nurodyto sąrašo pakeitimus.

20 straipsnis

Pagalbinė informacijos priemonė

1. Komisija laipsniškai sukuria pagalbinę informacijos priemonę, reikalingą tam, kad būtų lengviau taikyti šį reglamentą.

2. Pradiniu etapu sistemą sudaro pagalbinė duomenų priemonė, susiejanti esamas invazinių svetimų rūšių duomenų sistemas; siekiant, kad teikti ataskaitas pagal 19 straipsnį būtų lengviau, ypač daug dėmesio skiriama informacijai apie Sąjungos svarbos invazines svetimias rūšis.
3. Antruoju etapu 2 dalyje nurodytoji pagalbinė duomenų priemonė padės Komisijai tvarkyti atitinkamus 14 straipsnio 2 dalyje reikalaujamus pranešimus.
4. Trečiuoju etapu 2 dalyje nurodytoji pagalbinė duomenų priemonė padės keistis informacija apie kitus šio reglamento taikymo aspektus.

21 straipsnis

Visuomenės dalyvavimas

1. Kai pagal 11 straipsnį rengiami veiksmų planai ir pagal 17 straipsnį rengiamos priemonės, valstybės narės užtikrina, kad visuomenei laiku ir veiksmingai būtų suteikiama galimybė dalyvauti rengiant, keičiant ar peržiūrint tuos planus ir priemones, tuo tikslu naudojantis valstybių narių pagal Direktyvos 2003/35/EB 2 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą jau nustatytais priemonėmis.

22 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai Reglamente (ES) Nr. 182/2011²³ apibrėžtas komitetas.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

23 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti deleguotieji įgaliojimai Komisijai suteikiami neribotam laikui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.
3. 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

²³ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

5. Pagal 5 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tada, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba Komisijai praneša, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

24 straipsnis

Administracinės priemonės ir sankcijos

1. Valstybės narės parengia administracinių priemonių ir sankcijų, taikomų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, taisykles. Valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad šios taisyklės būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

25 straipsnis

Teisė taikyti sankcijas

1. Kompetentingos institucijos turi teisę visiems šio reglamento nesilaikantiems fiziniams arba juridiniams asmenims taikyti administracines priemones ir sankcijas.
2. Nepažeisdamos savo priežiūros įgaliojimų, kompetentingos institucijos turi teisę taikyti bent šias administracines priemones ir sankcijas:
- (a) nurodyti už pažeidimą atsakingam fiziniam arba juridiniam asmeniui nutraukti pažeidimo veiksmus ir nemėginti kartoti tokių veiksmų;
 - (b) nurodyti konfiskuoti konkrečias reikalavimų neatitinkančias Sąjungos svarbos invazines svetimas rūšis;
 - (c) nustatyti laikiną veiklos draudimą;
 - (d) visam laikui panaikinti veiklos leidimą;
 - (e) taikyti pinigines administracines sankcijas;
 - (f) nurodyti fiziniam arba juridiniam asmeniui imtis taisomųjų priemonių.
3. Spręsdamos dėl administracinių priemonių ir sankcijų rūšies, kompetentingos institucijos atsižvelgia į visas svarbias aplinkybes, t. y.:
- (a) pažeidimo sunkumą ir trukmę;
 - (b) už invaziją atsakingo asmens ištraukimo laipsnį;
 - (c) naudą, kurią dėl pažeidimo gauna fizinis arba juridinis asmuo;
 - (d) dėl pažeidimo padarytą žalą aplinkai, taip pat socialinę ir ekonominę žalą;
 - (e) atsakingo asmens bendradarbiavimo su kompetentingomis institucijomis lygį;

- (f) ankstesnius atsakingo asmens padarytus pažeidimus.
4. Valstybės narės užtikrina, kad dėl kompetentingų institucijų pagal šį straipsnį priimtų sprendimų galėtų būti teikiamas apeliacinis skundas.

26 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės nekomerciniams savininkams

1. Nukrypstant nuo 7 straipsnio 1 dalies c ir f punktų, ne komerciniais tikslais laikomų į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų augintinių savininkams leidžiama tuos gyvūnus laikyti iki natūralios tų gyvūnų gyvenimo pabaigos, jei tenkinamos šios sąlygos:
- (a) egzemplioriai buvo laikomi prieš juos įtraukiant į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą;
 - (b) egzemplioriai yra laikomi uždaroje aplinkoje ir yra taikomos visos tinkamos priemonės, reikalingos užtikrinti, kad tie gyvūnai negalėtų daugintis ar ištrūkti į laisvę.
2. Naudodamos informuotumo didinimo priemonės ir taikydamos valstybių narių parengtas mokymo programas, kompetentingos institucijos informuoja nekomercinius savininkus apie riziką, galimą laikant 1 dalyje nurodytus egzempliorius, ir priemonės, kurių reikia imtis siekiant kuo labiau sumažinti tų gyvūnų dauginimosi ar ištrūkimo į laisvę riziką.
3. Jei nekomerciniai savininkai negali užtikrinti, kad 1 dalyje išdėstytos sąlygos būtų tenkinamos, valstybės narės jiems pasiūlo galimybę perleisti savo egzempliorius ir deramai rūpinasi taip perimtų gyvūnų gerove.

27 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl komercinių išteklių

1. Komercinių invazinių svetimų rūšių egzempliorių išteklių, įgytų prieš tas rūšis įtraukiant į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą, turėtojams leidžiama iki dvejų metų nuo rūšies įtraukimo į tą sąrašą laikyti ir vežti tų rūšių gyvūnus egzempliorius arba galinčias daugintis jų dalis, siekiant juos (jas) parduoti arba perduoti 8 straipsnyje nurodytoms mokslinių tyrimų arba išsaugojimo *ex situ* įstaigoms, jei egzemplioriai laikomi ir vežami uždaroje aplinkoje ir jei taikomos visos tinkamos priemonės, reikalingos užtikrinti, kad tie gyvūnai negalėtų daugintis ar ištrūkti į laisvę, arba paskersti juos, siekiant sunaikinti jų išteklius.
2. Jei pagal Reglamento (EB) Nr. 708/2007 6 straipsnį leidimas išduotas dėl akvakultūros rūšies, kuri vėliau įtraukta į Sąjungos svarbos invazinių svetimų rūšių sąrašą, o leidimo galiojimo trukmė viršija 1 dalyje nurodytą laikotarpį, atitinkama valstybė narė iki baigiantis 1 dalyje nurodytam laikotarpiui pagal Reglamento (EB) Nr. 708/2007 12 straipsnį tą leidimą panaikina.

28 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja [*sausio 1 d. arba liepos 1 d.*] po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

Supaprastinta finansinė pažyma

PASIŪLYMO PROJEKTO PAVADINIMAS

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo

SUSIJUSI (-OS) POLITIKOS SRITIS (-YS) IR VEIKLOS RŪŠIS (-YS):

07 antraštinė dalis: Aplinka

07 01 02 Išorės personalas ir kitos aplinkos politikos srities valdymo išlaidos

TEISINIS PAGRINDAS

- Administracinis savarankiškumas X kita SESV 192 straipsnio 1 dalis

APRAŠYMAS IR PAGRINDAS:

Invazinės svetimės rūšys (ISR) – tai rūšys, kurios dėl žmogaus veiklos įveikia ekologines kliūtis ir patenka už savo natūralaus paplitimo ribų, išsiveisia ir taip paplinta savo naujoje vietoje, kad tai neigiamai veikia biologinę įvairovę, žmonių sveikatą ir ekonomiką. ISR – svarbi biologinės įvairovės nykimo priežastis, be to, jos padaro socialinės ir ekonominės žalos, todėl nuo jų labai svarbu apsisaugoti norint pasiekti ES tikslą iki 2020 m. sustabdyti biologinės įvairovės nykimą. Be to, apskaičiuota, kad kasmet ES patiriama 12 mlrd. EUR su ISR susijusių išlaidų – nuostolių ir kontrolės išlaidų. Šiuo siūlomu reglamentu siekiama sukurti ES sistemą siekiant išvengti, mažinti ir švelninti neigiamus ISR padarinius biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms bei sumažinti socialinę ir ekonominę žalą. Prieš tam tikras ISR valstybės narės jau imasi veiksmų, tačiau tie veiksmai yra daugiausia reaguojamojo pobūdžio – bandoma sumažinti jau padarytą žalą neteikiant pakankamai dėmesio prevencijai arba naujų grėsmių aptikimui bei reagavimui į jas. Pastangos yra padrikos, neapima visos ES ir dažnai prastai koordinuotos, todėl ir ne tokios veiksmingos. Šiuo metu nėra išsamios ES teisinės sistemos ISR klausimui spręsti. Šiuo reglamento projektu siekiama šią politikos spragą užpildyti. Tai atitinka ES tarptautinius įsipareigojimus pagal Biologinės įvairovės konvenciją.

TRUKMĖ IR NUMATOMAS FINANSINIS POVEIKIS:

Taikymo laikotarpis

- Laikino galiojimo pasiūlymas: galioja nuo [data] iki [data]
X Neriboto galiojimo pasiūlymas: galioja nuo [numatoma nuo 2015 m., bus patikslinta]

Numatomas poveikis biudžetui:

Pasiūlymo projektu numatoma:

- sutaupyti lėšų
- papildomos išlaidos (jei taip, nurodykite susijusios daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas): 2014–2020 m. DFP 5 išlaidų kategorija

Trečiųjų šalių įnašai reglamento projektui finansuoti

Pasiūlyme nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

Duomenų išaiškinimas:

Įgyvendinant šio reglamento projektą bus reikalingas komitetas. Remiantis kitų panašių komitetų veiklos išlaidomis, prognozuojamos tokios išlaidos pagal 07 01 02 11 03 išlaidų kategoriją – Komitetai (žr. toliau pateiktą lentelę):

- posėdžiai per metus
- po 1 atstovą iš kiekvienos VN
- didžiausios su vienu posėdžiu susijusios kelionės ir pragyvenimo išlaidos – po 800 EUR kiekvienai VN.

Kasmet tai kainuotų Komisijai apie 80 000 EUR.

ATITIKTIS DABARTINEI DAUGIAMETEI FINANSINEI PROGRAMAI:

- Pasiūlymas atitinka esamą finansinę programavimą.
- Įgyvendinant pasiūlymą, reikės pakeisti atitinkamą daugiametės finansinės programos išlaidų kategoriją.
- Įgyvendinant pasiūlymą reikės taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą²⁴.

TAUPYMO ARBA PAPILDOMŲ IŠLAIDŲ POVEIKIS IŠTEKLIŲ PASKIRSTYMIUI:

- Reikiamus išteklius galima surinkti perskirsčius darbo vietas departamentų viduje.
- Reikiami ištekliai šiam (šiems) departamentui (-ams) jau paskirti.
- Reikiamų išteklių būtų prašoma per kitą asignavimų skyrimo procedūrą.

Reikiami žmogiškieji ir administraciniai ištekliai bus rasti šiuos veiksmus jau valdančiame generaliniame direktorate. Jiems padės personalas, jau susietas su šio reglamento projekto įgyvendinimu. Pagrindinės paskirtų pareigūnų užduotys bus: organizuoti komiteto darbą, palaikyti ryšius su valstybėmis narėmis, koordinuoti veiklą su Jungtiniu tyrimų centru (JTC) ir apskritai padėti tinkamai įgyvendinti šį siūlomą reglamentą.

Sistema sudaryta taip, kad būtų pasitelkiami ištekliai ir specialistai iš įvairių Komisijos tarnybų, todėl specialiai jai bus galima skirti mažiau personalo išteklių. Pavyzdžiui,

²⁴ Žr. Tarpinstitucinio susitarimo (2007–2013 m. laikotarpiui) 19 ir 24 punktus.

įgyvendinant ISR politiką bus naudingas su EASIN projektu²⁵ dirbančių JTC darbuotojų įnašas, taip pat kitų Komisijos tarnybų ir agentūrų specialistų, dirbančių su ISR politika susijusiose srityse (visų pirma, Europos aplinkos agentūra paskyrė ISR srities darbuotojų, kuriuos bus galima pasitelkti įgyvendinant reglamentą), žinios. Prireikus darbuotojai gali būti perskirstyti pagal asignavimus, kurie atsakingam generaliniam direktoratui gali būti skiriami pagal metinių asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

²⁵ Europos svetimų rūšių informacijos tinklas (EASIN) siekia užtikrinti geresnę duomenų ir informacijos apie svetimas rūšis Europoje prieigą. EASIN sąveikių internetinių paslaugų tinklas, veikiantis pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus ir protokolus, padeda tirti informaciją apie svetimas rūšis, pateikiamą daugelyje įvairių internetinių šaltinių. Projektas sukurtas siekiant padėti įgyvendinti biologinės įvairovės strategiją ir Jūrų strategijos pagrindų direktyvą; plačioji visuomenė juo gali naudotis nuo 2012 m. gegužės mėn.

NUMATOMAS FINANSINIS POVEIKIS (sutaupytos lėšos arba papildomos sąnaudos) ADMINISTRACINIAMS ASIGNAVIMAMS ARBA ŽMOGIŠKIESIEMS IŠTEKLIAMS

FTE – visos darbo dienos ekvivalentas

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

FTE, asmenys per metus	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Iš viso
5 išlaidų kategorija	FT : asign. E :	FT : asign. E :	FT : asign. E :	FT : asign. E :	FT : asign. E :	FT : asign. E :	FT : asign. E :	
Personalo plano etatai (pareigūnai ir (arba) laikini darbuotojai)								
07 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0,199*	0,199	0,199	0,199	0,199	0,199	0,199	1,393
07 01 01 02 (Delegacijos)								
Išorės personalas								
XX 01 02 01 (visas biudžetas)	0,002**	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	0,014
07 01 02 02 (Delegacijos)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
5 išlaidų kategorijos tarpinė suma	0,201	0,201	0,201	0,201	0,201	0,201	0,201	1,407
Neįtraukta į 5 išlaidų kategoriją								
Personalo plano etatai (pareigūnai ir (arba) laikini darbuotojai)								
07 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Išorės personalas								
XX 01 04 yy								
- būstinėje								
- atstovybėse								
07 01 05 02 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 02 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
į 5 išlaidų kategoriją neįtrauktų išlaidų tarpinė suma								
IŠ VISO	0,201	0,201	0,201	0,201	0,201	0,201	0,2014	1 407 pirmiesiems 7 metams

„Žmogiškųjų išteklių asignavimų poreikiai bus tenkinami panaudojant GD asignavimus, **jau paskirtus priemonei valdyti** ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.“

*Į numatytus asignavimus įtrauktas Aplinkos GD personalas, taip pat vienas FTE iš JTC. **Vidutinė išmoka deleguotiesiems nacionaliniams ekspertams

Kiti administraciniai asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	IŠ VISO
5 išlaidų kategorija								
Būstinė								
07 01 02 11 01 – Komandiruotės ir reprezentacinės išlaidos								
07 01 02 11 02 – Konferencijų ir posėdžių išlaidos								
07 01 02 11 03 – Komitetai	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 pirmiesiems 7 metams
07 01 02 11 04 – Tyrimai ir konsultacijos								
07 01 03 01 03 – IRT įranga ²⁶								
07 01 03 01 04 – IRT paslaugos ²								
Kitos biudžeto eilutės (jei reikia, nurodyti)								
Atstovybės								
07 01 02 12 01 – Komandiruočių, konferencijų ir reprezentacinės išlaidos								
07 01 02 12 02 – Tęstinis darbuotojų mokymas								
07 01 03 02 01 – Įsigijimo, nuomos ir kitos susijusios išlaidos								
07 01 03 02 02 Įranga, baldai, biuro reikmenys ir paslaugos								
5 išlaidų kategorijos tarpinė suma	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 pirmiesiems 7 metams
Neįtraukta į 5 išlaidų kategoriją								
07 01 04 yy – Techninės ir administracinės pagalbos išlaidos (neįtraukiant išorės personalo) iš veiklai finansuoti skiriamų asignavimų (buvusios BA eilutės)								
- būstinėje								
- atstovybėse								
07 01 05 03 - Kitos netiesioginių mokslinių tyrimų valdymo išlaidos								
10 01 05 03 – Kitos tiesioginių mokslinių tyrimų valdymo išlaidos								
Kitos biudžeto eilutės (jei reikia, nurodyti)								
į 5 išlaidų kategoriją neįtrauktų išlaidų tarpinė suma								
BENDRA SUMA	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 pirmiesiems 7 metams

²⁶ IRT – Informacinės ir ryšių technologijos

